

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2007 M. LAPKRIČIO 29 D. ĮSAKYMO NR. 3D-524 „DĖL NACIONALINĖS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ KOKYBĖS SISTEMOS“ PAKEITIMO

2018 m. lapkričio 14 d. Nr. 3D-815

Vilnius

P a k e i č i u Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-524 „Dėl nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos“, ir jas išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Giedrius Surplys

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-524
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2018 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 3D-815 redakcija)

PAGAL NACIONALINĘ ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ PRODUKTŲ PRIPAŽINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato žemės ūkio ir maisto produktų, skirtų tik žmonėms vartoti ir sertifikuojamų pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro (toliau – ministras) patvirtintas specifikacijas, pripažinimo, sertifikavimo, priežiūros ir ženklinimo tvarką.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393 (OL 2017 L 350, p.15), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2018/1077 (OL 2018 L 194, p. 44) ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentas ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“, įgyvendinantį 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentas ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL 2015, L 241, p. 1).

3. Taisyklėse išdėstytiems reikalavimams įgyvendinti ir su jais susijusiems klausimams spręsti sudaroma ir ministro įsakymu tvirtinama Nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų

kokybės sistemos taryba (toliau – Taryba) bei jos nuostatai. Taryba formuojama proporcingumo principu iš gamintojų, perdirbėjų, prekybos, vartotojų organizacijų, mokslo ir valstybės institucijų atstovų, kurie Taryboje atstovauja konkrečiau sektoriaus pozicijai.

4. Specifikacijas bei kitus klausimus, susijusius su pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų gamyba ir (ar) perdirbimu bei tiekimu rinkai, įskaitant saugojimą ir transportavimą, nagrinėja bei teikia Tarybai pagrįstas išvadas ministro įsakymu patvirtintas Nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos ekspertų komitetas (toliau – Komitetas). Į Komiteto sudėtį įtraukiami žemės ūkio ir maisto produktų gamintojų, perdirbėjų, prekybos, vartotojų bei sertifikavimo, mokslo ir valstybės įstaigų ir institucijų atstovai.

5. Taisyklės yra privalomos visiems teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems ūkio subjektams, auginantiems, tvarkantiems, gaminantiems ir (ar) perdirbantiems bei tiekiantiems rinkai pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus Taisyklių nustatyta tvarka (toliau – pareiškėjai), bei įstaigoms, atliekančioms produktų sertifikavimą, priežiūrą ir ženklinimo kontrolę.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **nacionalinė žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistema** – žmonėms vartoti skirtų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos, sertifikavimo ir priežiūros, ženklinimo ir kitų reikalavimų visuma, nustatyta nacionaliniu teisės aktu, kuriuo remiantis oficialiai pripažįstama tam tikra žemės ūkio ir maisto produkto kokybė;

6.2. **pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintas produktas** (toliau – NKP) – žmonėms vartoti skirtas žemės ūkio ir maisto produktas, kurio kokybė pranoksta Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nustatytus šių produktų saugos, gyvūnų ir augalų sveikatos, gyvūnų gerovės ar aplinkosaugos reikalavimus ir (arba) kuris dėl tam tikrų ūkininkavimo ar gamybos būdų naudojimo pasižymi ypatingomis savybėmis;

6.3. **pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagaminto produkto priežiūra** (toliau – priežiūra) – sistemingas pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagaminto produkto tikrinimas siekiant įvertinti, ar jis atitinka specifikacijos reikalavimus;

6.4. **pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų specifikacija** (toliau – specifikacija) – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 3D-308 „Dėl pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų specifikacijų“ patvirtintas dokumentas, kuriame nurodomi išsamūs pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagaminto produkto ar tokių produktų grupės gamybos, perdirbimo ir (ar) tiekimo rinkai reikalavimai.

6.5. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/745 (OL 2017 117, p. 1), ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI PRODUKTAMS, JŲ GAMYBAI, PERDIRBIMUI IR TIEKIMUI RINKAI

7. NKP turi būti gaminami ir (ar) perdirbami laikantis reikalavimų, išdėstytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų aprašo patvirtinimo“, atitikti ir (ar) pranokti Europos Sąjungos bei nacionaliniais teisės aktais nustatytus maisto saugos, kokybės, gyvūnų gerovės, aplinkosaugos, Taisyklių bei atitinkamos specifikacijos reikalavimus.

8. Visas NKP auginimo, gamybos, perdirbimo ir (arba) tiekimo rinkai procesas vykdomas kontroliuojamuose ūkiuose ir įmonėse. Kontroliuojami visi NKP gamybos etapai, užtikrinamas šio proceso atsekamumas, o atitiktis Taisyklių ir specifikacijos reikalavimams turi būti tikrinama Taisyklių nustatyta tvarka.

9. NKP ir jų gamybos ir (ar) perdirbimo procesas išsiskiria natūralumu, maistingumu bei aplinkos tausojimo aspektais, kuriuos, atsižvelgiant į produkto ar tokių produktų grupės rūšį, suteikia vienas ar keletas aprašytų veiksnių:

9.1. natūralumas. Ribojamas mineralinių trąšų, pesticidų, vaistų naudojimo kiekis, dažnumas ir laikas. Perdirbant NKP nenaudojami sintetiniai maisto priedai (konservantai, saldikliai, aromato ir skonio stiprikliai, dažikliai);

9.2. maistingumas. NKP yra šviežesni, nes pateikiami vartotojui per trumpesnę nei įprasta šios kategorijos produktams laikotarpį, pasižymi išskirtiniu skoniu, kvapu, išvaizda ir konsistencija. Taikomi maistingumą išsaugojantys perdirbimo būdai, NKP yra didesnis natūralios ląstelienos, mineralų, vitaminų, polifenolių bei kitų biologiškai vertingų medžiagų kiekis ar sumažinta energinė vertė, riebalų, sočiųjų riebalinių rūgščių, druskos, cukraus kiekis.

9.3. aplinkos tausojimas. Naudojami geriausi prieinami gamybos būdai, aplinką saugančios technologijos, skaičiuojami maisto medžiagų balansai. Maksimaliai panaudojamos gamybos atliekos, ribojamas sintetinių, savaime nesuyrančių ar netinkamų pakartotiniam perdirbimui pakavimo medžiagų naudojimas.

10. Konkretūs reikalavimai NKP, ūkininkavimo ar gamybos būdai atsižvelgiant į produktų grupės ar konkretaus produkto rūšį nustatomi specifikacijose.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI SERTIFIKAVIMO ĮSTAIGOMS

11. NKP sertifikavimą ir priežiūrą atlieka įstaigos, kurioms Leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 3D-292 „Dėl Leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Leidimo sertifikuoti NKP taisyklės), nustatyta tvarka yra suteikti leidimai sertifikuoti NKP (toliau – sertifikavimo įstaiga).

12. Įstaiga, siekianti sertifikuoti NKP ir atlikti jų priežiūrą, turi pateikti ministerijai prašymą suteikti leidimą sertifikuoti NKP.

13. Ministerija, Leidimo sertifikuoti NKP taisyklių nustatyta tvarka įvertinusi prašymą pateikusios įstaigos pasirengimą sertifikuoti NKP, priima sprendimą dėl leidimo išdavimo ar neišdavimo ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos ir apie tai praneša įstaigai ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

14. Sertifikavimo įstaiga turi būti akredituota pagal standartą LST EN ISO/IEC 17065:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami produktų, procesų ir paslaugų sertifikavimo įstaigoms“ (toliau – standartas LST EN ISO/IEC 17065:2012).

15. Sertifikavimo įstaiga, neakredituota pagal standarto LST EN ISO/IEC 17065:2012 reikalavimus ar siekianti atlikti produktų sertifikavimą ir priežiūrą srityje, kurioje akreditavimo pažymėjimas sertifikavimo įstaigai neišduotas, privalo prašymo dėl leidimo sertifikuoti NKP pateikimo ministerijai metu įsipareigoti kreiptis į akreditavimo įstaigą dėl akreditacijos arba akreditavimo srities išplėtimo. Tai atlikti privaloma ne vėliau kaip per 2 metus nuo pirmojo sertifikato pagal tam tikros NKP specifikacijos reikalavimus išdavimo dienos ir ministerijai pateikti įrodymo dokumentus. Jei NKP gamyba pagal tam tikrą NKP specifikaciją antraisiais metais nevykdoma ir dėl to nėra galimybės kreiptis dėl akreditacijos arba akreditavimo srities išplėtimo, sertifikavimo įstaiga gali kreiptis į ministeriją su prašymu pratęsti akreditavimo terminą arba išplėsti akreditavimo sritį. Minėtu atveju gauti akreditaciją arba akreditavimo sritį išplėsti privaloma per vienus metus nuo tos dienos, kai NKP gamintojas praneša sertifikavimo įstaigai apie gamybos atnaujinimą. Sertifikavimo įstaiga, nepateikusi akreditavimo pažymėjimo ar jo priedo nustatytu laiku, netenka teisės atlikti sertifikavimo ir priežiūros pagal tam tikros NKP specifikacijos reikalavimus.

16. Sertifikavimo įstaiga privalo:

16.1. laikytis Taisyklių ir standarto LST EN ISO/IEC 17065:2012 reikalavimų;

16.2. suderinti su ministerija visus su sertifikavimo ir priežiūros veikla susijusių įkainių dydžius tuo atveju, jei sertifikavimo įstaiga yra ministro valdymo sričiai priskirta valstybės valdoma įmonė, kurioje ministerija įgyvendina savininko teises ir pareigas arba yra akcijų valdytoja, arba viešoji įstaiga, kurioje ministerija įgyvendina savininko ir (arba) dalininko teises ir pareigas;

16.3. pranešti ministerijai apie NKP sertifikavimo ir priežiūros rezultatus (pareiškėjų skaičių, NKP asortimentą, gamybos apimtis ir kontaktus) ne vėliau kaip iki einamųjų metų sausio 15 dienos, taip pat apie pareiškėjus, kuriems sustabdytas arba anuliuotas išduotų sertifikatų galiojimas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, o apie naujus pareiškėjus, kuriems išduotas pirmasis sertifikatas – iki paskutinės einamojo mėnesio dienos;

16.4. pranešti ministerijai apie bet kokios informacijos, turinčios įtakos tolesnei sertifikavimo ir priežiūros veiklai, pasikeitimą;

16.5. ministerijai pareikalavus, pateikti informaciją apie savo veiklą;

16.6. užtikrinti informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą, išskyrus Taisyklių ir galiojančių teisės aktų numatytus atvejus.

17. Sertifikavimo įstaiga turi teisę:

17.1. sudaryti su pareiškėjais sutartis dėl sertifikavimo paslaugų atlikimo ir juos atlikti;

17.2. atlikti patikras be išankstinio įspėjimo;

17.3. taikyti įspėjimo, sertifikato galiojimo sustabdymo bei anuliavimo procedūras;

17.4. gauti atlygį už sertifikavimo ir priežiūros veiklą pagal nustatytus įkainius;

17.5. atsisakyti vykdyti sertifikavimo ir priežiūros veiklą, pranešdama apie šį sprendimą ministerijai ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki planuojamos sertifikavimo ir priežiūros veiklos nutraukimo dienos.

18. Kilus abejonių dėl sertifikavimo įstaigos veiklos, ministerija turi teisę pateikti prašymą akreditacijos įstaigai patikrinti sertifikavimo įstaigos atitiktį Taisyklėms ir LST EN ISO/IEC 17065:2012 standartui. Šiuo atveju sertifikavimo įstaiga privalo pateikti visus tam reikalingus dokumentus.

19. Ministerija, remdamasi akreditacijos įstaigos išvada, turi teisę atimti iš sertifikavimo įstaigos teisę atlikti sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

20. NKP administravimo funkcijoms atlikti ministerija gali paskirti įgaliotą instituciją.

IV SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

21. Pareiškėjai, norintys sertifikuoti savo auginamus, gaminamus ir (ar) perdirbamus produktus kaip NKP bei tiekti juos rinkai, gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys, produktus auginantys, gaminantys ir (ar) perdirbantys pagal Taisyklių ir specifikacijos reikalavimus ir prireikus galintys įrodyti, kad bus teisiškai ir technologiškai pajėgūs juos tiekti NKP rinkai.

22. Pareiškėjai privalo:

22.1. laikytis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų nustatytų privalomųjų reikalavimų, taikomų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos ir (ar) perdirbimo bei tiekimo rinkai procese;

22.2. laikytis Taisyklių ir specifikacijos reikalavimų;

22.3. užtikrinti, kad visa informacija, pateikiama ministerijai ar sertifikavimo įstaigai, yra teisinga;

22.4. pateikti sertifikavimo įstaigai visą informaciją ir dokumentus reikalingus sertifikavimo įstaigos funkcijoms vykdyti;

22.5. iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pateikti sertifikavimo įstaigai informaciją apie tais metais užaugintą, pagamintą ir (arba) perdirbtą ir patiektą rinkai NKP, nurodant produkto rūšį, pavadinimą ir kiekį;

22.6. mokėti sertifikavimo įstaigai už sertifikavimą ir priežiūrą pagal nustatytus įkainius;

22.7. pranešti sertifikavimo įstaigai apie visus pasikeitimus, kurie gali turėti įtakos sertifikato galiojimui ar tinkamam įsipareigojimų vykdymui, per 7 kalendorines dienas nuo įvykusio pasikeitimo dienos;

22.8. pažeidus Taisyklių ar specifikacijos reikalavimus, raštu pranešti sertifikavimo įstaigai per 3 darbo dienas nuo įvykusio pažeidimo dienos bei sustabdyti NKP tiekimą rinkai, jei pažeidimas susijęs su NKP kokybe;

22.9. nenaudoti Lietuvos Respublikos prekių ženklų registre įregistruoto NKP ženklo „Kokybė“ (toliau – NKP ženklas) ar su juo susijusios reklaminės medžiagos, jeigu tam tikram produktui ar jų grupei sertifikato galiojimas yra sustabdytas, iš dalies sustabdytas, anuliuotas ar pasibaigęs;

22.10. užtikrinti, kad sertifikatas ar bet koks kitas dokumentas, susijęs su sertifikavimu, ar bet kuri jų dalis nebus naudojami klaidinančiu būdu;

22.11. sertifikato galiojimo metu NKP ženklinti pagal Taisyklių VI skyriaus nuostatas;

22.12. parduodant ir (arba) perduodant kaip NKP, lydimočiuose dokumentuose (važtaraščiuose, PVM sąskaitose faktūrose, atitikties deklaracijose ir kt.) turi būti nurodomas produkto pavadinimas, prie kurio pridedama nuoroda apie parduodamo produkto gamybos būdą (NKP);

22.13. pagal Taisyklių ir specifikacijos reikalavimus auginamos augalininkystės produkcijos derlių nuimti šiame papunktyje nurodytais terminais, išskyrus atvejus, kai

sertifikavimo įstaigai pateikiamas hidrometeorologinės tarnybos pagrindimas ar seniūnijos pažyma dėl galimybės nebuvimo nuimti derliaus dėl blogų meteorologinių sąlygų:

22.13.1. jei auginami vienmečiai augalai, jų derlius kasmet turi būti nuimtas ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 15 d.;

22.13.2. jei daugiamečiai augalai (jei augalas tais metais pagal jo auginimo specifiką turi vesti derlių) – jiems subrandinus derlių iki einamųjų metų lapkričio 15 d.;

22.14. tuo atveju, jei pareiškėjas subrandintą derlių nusprendžia nuimti po einamųjų metų lapkričio 15 d., jis turi ne vėliau kaip prieš 48 valandas raštu arba el. paštu informuoti sertifikavimo įstaigą apie vėlavimo nuimti derlių priežastis ir planuojamą derliaus nuėmimo datą.

23. Pareiškėjai turi teisę:

23.1. pateikti sertifikavimo įstaigai prašymą dėl NKP sertifikavimo;

23.2. jei leidimas sertifikuoti NKP suteiktas kelioms sertifikavimo įstaigoms, pasirinkti vieną iš jų.

V SKYRIUS PRODUKTŲ SERTIFIKAVIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKA

24. Pareiškėjas, norintis auginti, gaminti ir (ar) perdirbti bei tiekti rinkai NKP pagal Taisyklių reikalavimus ir norintis ženklinti juos NKP ženklu, turi vadovautis atskirų žemės ūkio ir maisto produktų grupių specifikacijomis arba parengti konkrečių produktų specifikacijas, kurių reikalavimai turi būti ne žemesni nei numatyta NKP grupių specifikacijose, bei teikti jas ministerijai patvirtinti.

25. NKP bei jų auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo procesas turi būti sertifikuotas ir prižiūrimas sertifikavimo įstaigos.

26. Sertifikavimas atliekamas pareiškėjo rašytiniu prašymu, kuris sertifikavimo įstaigai pateikiamas laikantis šių terminų:

26.1. prašymai dėl bičių produktų, jų mišinių bei jų gamybos proceso, šviežių vaisių, uogų ir daržovių, įskaitant prieskoninių augalų ir bulvių, bei jų auginimo proceso sertifikavimo pateikiami ne vėliau kaip iki atskiru ministro įsakymu tvirtinamose Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyto paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės) paraiškų priėmimo (nepavėluotai) termino pabaigos. Pasibaigus prašymų priėmimo terminui, prašymas priimamas tik tais atvejais, kai vėlavimas nepriklauso nuo pareiškėjo valios (pvz.: ilgalaikis profesinis nepajėgumas, stichinė nelaimė, padariusi stiprų poveikį žemės ūkio valdai ir pan.). Tokiais atvejais pareiškėjas ne vėliau kaip iki Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyto pavėluotai teikiamų paraiškų priėmimo termino pabaigos kartu su prašymu sertifikavimo įstaigai pateikia

prašymą priimti jį pavėluotai ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus. Sertifikavimo įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtinta komisija, įvertinusi nurodytą vėlavimo priežastį ir galimybes atlikti prašyme nurodytas sertifikavimo procedūras einamaisiais metais, priima sprendimą dėl pavėluotai pateikto prašymo priėmimo;

26.2. prašymai dėl mėsos ir jos gaminių, pieno ir jo gaminių, paukštienos, kiaušinių, giros, perdirbtų vaisių, uogų ir daržovių produktų, įskaitant prieskoninių augalų ir bulvių produktus, ir kitų produktų, išskyrus nurodytus Taisyklių 26.1 papunktyje, bei jų gamybos ir (arba) perdirbimo proceso sertifikavimo priimami visus metus.

27. Prašymo pateikimo formą, papildomų dokumentų sąrašą, sertifikavimo ir priežiūros procedūras nustato ir skelbia sertifikavimo įstaigos interneto svetainėje sertifikavimo įstaiga.

28. Jei sertifikavimo įstaiga yra ministro valdymo sričiai priskirta valstybės valdoma įmonė, kurioje ministerija įgyvendina savininko teises ir pareigas arba yra akcijų valdytoja, arba viešoji įstaiga, kurioje ministerija įgyvendina savininko ir (arba) dalininko teises ir pareigas, jos taikomi sertifikavimo ir priežiūros paslaugų teikimo įkainiai tvirtinami ministro įsakymu. Kitos sertifikavimo įstaigos turi teisę taikyti sertifikavimo ir priežiūros paslaugų teikimo įkainius, patvirtintus savo nustatyta tvarka.

29. Sertifikavimo įstaiga, gavusi pareiškėjo prašymą, per 30 kalendorinių dienų priima sprendimą dėl patikros pareiškėjo ūkyje ar įmonėje atlikimo.

30. Atlikusi patikrą pareiškėjo ūkyje ar įmonėje, sertifikavimo įstaiga įvertina patikros rezultatus ir priima sprendimą dėl sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad NKP ir jų auginimas, gamyba ir (ar) perdirbimas atitinka Taisyklių ir specifikacijos reikalavimus, išdavimo. Jei:

30.1. priimamas teigiamas sprendimas, sertifikavimo įstaiga ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo patikros atlikimo išduoda sertifikatą ir kartu suteikia teisę naudoti NKP ženklą ir tiekti NKP rinkai;

30.2. priimamas neigiamas sprendimas, pareiškėjas apie neatitiktis informuojamas raštu per 14 kalendorinių dienų nuo jo priėmimo, nurodant sertifikavimo įstaigos nustatytus terminus joms pašalinti. Neatitikčių nepašalinus, sertifikatas neišduodamas aiškiai motyvuojant atsisakymą jį išduoti.

31. Išdavus sertifikatą, pareiškėjas įtraukiamas į sertifikavimo įstaigos tvarkomą informacinę sistemą ir tinklalapyje viešai skelbiamą subjektų, auginančių, gaminančių, perdirbančių ir tiekiančių rinkai sertifikuotus NKP, sąrašą. Sertifikatas galioja iki jo trečiųjų galiojimo metų gruodžio 31 dienos, jei gaminami ir perdirbami bei tiekiami rinkai NKP ir jų gamybos procesas atitinka Taisyklių bei specifikacijos reikalavimus.

32. Sertifikavimo įstaiga vykdo planinę priežiūrą, kurios metu privalomai tikrina NKP auginimo, gamybos ir perdirbimo proceso bei NKP atitiktį Taisyklių bei specifikacijos reikalavimams 1 kartą per metus.

33. Atsižvelgiant į planinės patikros rezultatus, esant nusiskundimams ar kilus įtarimui dėl galimų pažeidimų, sertifikavimo įstaiga turi teisę atlikti neplanines patikras be išankstinio įspėjimo ir paimti mėginius laboratoriniams tyrimams atlikti.

34. Sertifikavimo įstaiga vykdo priežiūrą taikydama šiuos metodus:

34.1. dokumentų analizę;

34.2. patikrinimus NKP auginimo, gamybos, perdirbimo vietoje;

34.3. produktų kokybės analizę.

35. Sertifikavimo įstaiga patikros pareiškėjo ūkyje ar įmonėje metu pateiktą pagal Taisyklių ir specifikacijos reikalavimus auginamos augalininkystės produkcijos derliaus kiekį palygina su mažiausiu derliaus pagal skirtingas augalų rūšis kiekiu, kuris yra skelbiamas sertifikavimo įstaigos interneto svetainėje jos nustatyta tvarka. Sertifikavimo įstaigai nustačius, kad sertifikuojamas derlius jo nuėmimo metu nesiekia sertifikavimo įstaigos skelbiamo mažiausio NKP derliaus pagal skirtingas augalų rūšis kiekio ribos, jis įvardijamas kaip „ypatingai mažas derlius“. Pareiškėjas savo iniciatyva turi teisę sertifikavimo įstaigą kviesti dėl pakartotinio derliaus įvertinimo, iš anksto ją informuodamas raštu apie planuojamą derliaus nuėmimo datą.

36. Sertifikavimo įstaigai nustačius, kad konkrečiame pareiškėjo lauke šių Taisyklių ir specifikacijos reikalavimus auginamos augalininkystės produkcijos derlius nėra nuimtas Taisyklių 22.13 ir 22.14 papunkčiuose numatytais terminais ir tvarka, toks laukas įvardijamas kaip „nenuimtas derlius“. Pareiškėjas savo iniciatyva turi teisę sertifikavimo įstaigą kviesti dėl pakartotinio derliaus įvertinimo, iš anksto ją informuodamas raštu apie planuojamą derliaus nuėmimo datą.

37. Sertifikavimo įstaiga, nustačiusi Taisyklių ar specifikacijos reikalavimų pažeidimus, turi teisę taikyti šias procedūras:

37.1. įspėjimą, kuris gali būti skiriamas tik tais atvejais, kai galima nedelsiant ištaisyti pažeidimus. Sertifikavimo įstaiga nustato laiką, per kurį pareiškėjas privalo pašalinti trūkumus ir pranešti apie tai sertifikavimo įstaigai. Terminas, kurį skiria sertifikavimo įstaiga pareiškėjui trūkumams pašalinti, yra ne ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų;

37.2. sertifikato galiojimo sustabdymą, kuris gali būti skiriamas, kai laiku nepašalintos įspėjimą nulėmusios priežastys ar pažeidimų nedelsiant ištaisyti neįmanoma. Sertifikato galiojimo sustabdymas gali būti dalinis (sustabdomas tik tam tikram produktui ar jų grupei) arba visiškas. Sertifikavimo įstaiga nustato laiką, kuriam sustabdomas sertifikato galiojimas, per kurį pareiškėjas privalo pašalinti trūkumus ir pranešti apie tai sertifikavimo įstaigai. Terminas, kuriam gali būti sustabdomas sertifikato galiojimas, yra ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai;

37.3. sertifikato anuliavimas, kuris gali būti skiriamas, kai laiku nepašalintos sertifikato galiojimo sustabdymo priežastys ar dėl pažeidimų pobūdžio tolesnis sertifikato galiojimas tam

tikram produktui ar jų grupei negalimas. Tokiu atveju pareiškėjas netenka teisės naudoti NKP ženklo, sertifikato ir bet kokių kitų dokumentų, susijusių su sertifikuoto NKP gamyba ir realizavimu. Pažeidėjas gali kreiptis dėl pakartotinio sertifikavimo ne anksčiau kaip po 1 metų nuo sertifikato anuliavimo dienos.

38. Tais atvejais, kai pareiškėjas negalėjo įvykdyti Taisyklių ar specifikacijos reikalavimų, nes pareiškėjo ūkis ar įmonė buvo paveikti nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (*force majeure*), pareiškėjas per 15 darbo dienų nuo dienos, kurią pareiškėjui ar jo įgaliotam asmeniui atsiranda galimybė tai padaryti, pateikia sertifikavimo įstaigai paaiškinimą ir susidariusių aplinkybių pagrindimo dokumentus. Jei sertifikavimo įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtinta komisija, įvertinusi pareiškėjo pateiktą paaiškinimą ir dokumentus, nustato, kad Taisyklių ar specifikacijos reikalavimai buvo pažeisti dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (*force majeure*), ji priima sprendimą dėl Taisyklių 37 punkte numatytų sankcijų netaikymo šiam pareiškėjui.

VI SKYRIUS NKP ŽENKLINIMAS

39. NKP ženklintas turi atitikti 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2015/2283 (OL 2015 L 327, p.1), nuostatas, Lietuvos higienos normoje HN 119:2014 „Maisto produktų ženklintas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2014 „Maisto produktų ženklintas“ patvirtinimo“, Taisyklėse ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus.

40. NKP ženklu turi būti ženklinti rinkai tiekiami, tiesiogiai žmonėms vartoti skirti NKP. Ženklinti produkciją NKP ženklu neprivaloma tiems pareiškėjams, kurie savo ūkyje ar įmonėje išaugintus ir (arba) pagamintus NKP parduoda perdirbėjams kaip žaliavą arba pristato juos tiesiogiai galutiniam vartotojui. Pareiškėjai, tiesiogiai galutiniam vartotojui parduodantys savo ūkyje ar įmonėje išaugintus ir (arba) pagamintus NKP, pardavimo metu galutiniam vartotojui gerai matomoje vietoje turi laikyti sertifikavimo įstaigos išduotą sertifikatą, kuriuo patvirtinama parduodamų NKP atitiktis keliamiems reikalavimams. NKP ženklo reikalavimai:

40.1. NKP ženklo pavyzdys:

40.2. NKP ženklą sudaro žodis „KOKYBĖ“, apjuostas rodykle, nutrūkstančia ties žodžio „KOKYBĖ“ pradžia, plėtėjančia NKP ženklo apačioje ir kylančia į viršų ties jo pabaiga;

40.3. NKP ženklo matmenys: aukštis – 5 cm, ilgis – 8 cm. NKP ženklo dydis gali būti keičiamas, išlaikant nurodytas proporcijas;

40.4. NKP ženklą sudarančių simbolio ir žodžio „KOKYBĖ“ spalva yra tamsiai raudona (Pantone 194 C; CMYK0/100/60/30). Spausdinant nespaltvotose išorinėse ar vidinėse pakuotėse ir reklaminėje medžiagoje, taip pat galima naudoti juodos spalvos NKP ženklą. Jei dėl pakuotės spalvų NKP ženklas tampa sunkiai matomas, išorinė jo pusė gali būti apibrėžiama balta linija siekiant, kad būtų didesnis kontrastas pakuotės spalvoms.

41. NKP ženklas nuosavybės teise priklauso ministerijai. Visus klausimus, susijusius su NKP ženklo naudojimo sąlygomis ir tvarka, sprendžia ministerija.

42. Sertifikavimo įstaiga sutartyse su pareiškėjais dėl sertifikavimo paslaugų teikimo privalo nurodyti, kad:

42.1. NKP ženklų ženklinami tik pagal Taisyklės sertifikuoti produktai;

42.2. NKP ženklas negali būti naudojamas taip, kad tretieji asmenys galėtų jį supainioti su komerciniu prekės ženklu, konkretų gamintoją nurodančiu ženklu ar bet koku kitu klaidinančiu būdu;

42.3. gamintojas, kuriam taikomas sertifikato sustabdymas ar anuliavimas, šių priemonių taikymo laikotarpiu neturi teisės naudoti NKP ženklo;

42.4. NKP etiketėje turi būti nurodytas NKP ženklas ir sertifikavimo įstaigos kodas;

42.5. NKP etikečių su NKP ženklu pavyzdžius privaloma suderinti su sertifikavimo įstaiga prieš jų spaudą.

43. Draudžiama tiekti rinkai NKP ženklu pažymėtus nesertifikuotus produktus ir naudoti bet kokias nuorodas ant nesertifikuoto produkto išorinės ar vidinės pakuotės, reklaminėje medžiagoje arba su juo susijusiuose dokumentuose, jei tai gali tiesiogiai ar netiesiogiai suklaidinti vartotoją dėl produkto atitikties Taisyklių reikalavimams.

44. Pareiškėjo ūkyje ir (arba) įmonėje NKP ženklo naudojimo kontrolę vykdo sertifikavimo įstaiga.

45. Pareiškėjo ūkyje ir (arba) įmonėje nustatiusi NKP ženklo naudojimo pažeidimų sertifikavimo įstaiga:

45.1. uždraudžia atitinkamam pareiškėjui NKP ženklu paženklintus NKP tiekti rinkai;

45.2. užtikrina, kad nedelsiant nuo visų skirtų tiekti rinkai NKP pakuočių būtų panaikintos nuorodos į NKP, neatitinkančios Taisyklių ir (ar) kitų teisės aktų reikalavimų, ir nurodo atitinkamam pareiškėjui iš naujo ženklinti NKP pagal Taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus.

46. Jeigu sertifikavimo įstaiga nustato jau pateiktų rinkai NKP ženklo naudojimo arba kitų teisės aktų nustatytų maisto ženklinimo pažeidimų, ji apie tai nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, informuoja Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą (toliau – VMVT) ir ministeriją raštu, el. paštu arba faksu.

47. Mažmeninės ir didmeninės prekybos įmonėse NKP ženklo naudojimo kontrolę vykdo VMVT.

48. VMVT Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atlieka valstybinę maisto kontrolę ir už nustatytus NKP ženklo naudojimo pažeidimus taiko atitinkamas poveikio priemones bei per 14 kalendorinių dienų apie tai informuoja ministeriją ir sertifikavimo įstaigą.

VII SKYRIUS KODŲ SUTEIKIMAS SERTIFIKAVIMO ĮSTAIGOMS

49. Ministerijos paskirtoms NKP sertifikavimą ir priežiūrą vykdančioms įstaigoms suteikiami kodai, kurie susideda iš:

49.1. Lietuvos pavadinimo santrumpos LT;

49.2. su NKP gamybos būdu susijusios santrumpos NKP;

49.3. skaičiaus, nurodančio sertifikavimo įstaigų registravimo eiliškumą, sudaryto iš ne daugiau kaip trijų skaitmenų (pradedant 001 ir tęsiant skaičių numeraciją didėjančia tvarka).

50. Sertifikavimo įstaigų kode santrumpa LT, santrumpa NKP ir skaičius, nurodantis sertifikavimo įstaigų registravimo eiliškumą, atskiriami brūkšneliais „-“.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Jeigu pareiškėjas nesutinka su sertifikavimo įstaigos išvada dėl atitikties specifikacijai ir Taisyklių reikalavimams ar kitų sertifikavimo įstaigos sprendimų, jis turi teisę sertifikavimo įstaigos nustatyta tvarka kreiptis į jos sudarytą apeliacinę komisiją sertifikavimo įstaigos priimtiems sprendimams peržiūrėti arba juos skusti savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ar administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.
